

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci
žalobce: V. K., narozený X, státní příslušnost Ukrajina, t.č. bytem V. 1680/8, P. 4,
zastoupeného: Mgr. Ing. Jakub Backa, advokát, se sídlem Sevastopolská 378/16, 101 00
 Praha 10, proti *žalovanému: Ministerstvo vnitra,* se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha
 7, v řízení o žalobě ze dne 10.4.2017 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31.3.2017, č.j.
 OAM-25/LE-LE05-LE22-2017,

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Ustanovenému zástupci advokátu Mgr. Ing. Jakubu Backovi se p ř i z n á v á
 odměna ve výši 8.228,- Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu
 v Plzni ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na účet č.
 9504399001/5500, VS: 8017, vedený u Raiffeisenbank a.s.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 10.4.2017 předanou k poštovní přepravě dne 19.4.2017 žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 31.3.2017, č.j. OAM-25/LE-LE05-LE22-2017, jímž bylo o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 14.2.2017 rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., *o azylu*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *zákon o azylu*), neuděluje. Součástí žaloby učinil žalobce žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů s tím, že žaloba bude tímto zástupcem doplněna. (*Žalobce k žalobě přiložil kopii napadeného rozhodnutí.*)

Usnesením zdejšího soudu ze dne 21.4.2017 č.j. 60Az 18/2017-13, byl žalobci zástupcem ustanoven Mgr. Ing. Jakub Backa, advokát a usnesením ze dne 10.5.2017 č.j. 60Az 18/2017-20 byl žalobce vyzván k odstranění vad podané žaloby ze dne 10.4.2017.

V doplnění žaloby ze dne 15.5.2017 žalobce uvedl, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil nebezpečí jeho vážné újmy při jeho návratu na Ukrajinu. Žalobce ve své žádosti o mezinárodní ochranu, jakož i v průběhu správního řízení uvedl, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je obava z odvedení do armády, protože se mu ukrajinské orgány snaží doručit povolávací rozkazy a reálně mu hrozí odvedení do ukrajinské armády. Žalovaný se s předmětným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu zabýval tak, že jej označil za nedůvodný (žalobce k tomu odcitoval podstatnou pasáž ze str. 3 napadeného rozhodnutí) a dále se pak v rozhodnutí zabýval eventuálním trestem za porušení povinností spojených s výkonem základní vojenské služby, přičemž žalobce k tomu odkázal na úryvek ze str. 6 napadeného rozhodnutí.

*Žalovaný tedy dle žalobce očividně vycházel z toho, že žalobce odmítá nastoupit vojenskou službu, to je důvodem, proč se nechce vrátit na Ukrajinu, jakož i toho, proč požádal v České republice (dále jen **ČR**) o mezinárodní ochranu. Rovněž tak žalovaný vycházel ze správných informací o tom, že za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině hrozí nikoliv zanedbatelný trest odnětí svobody. S vědomím těchto skutečností se ovšem žalovaný zcela opomněl vypořádat se skutečností, že žalobce je ohrožen odnětím svobody, byť z legitimního důvodu. V případě, že by důsledkem neudělení některé z forem ochrany předvídaných zákonem o azylu byl žalobcům nucený návrat na Ukrajinu, bylo by možné předpokládat, že po žalobcově setrvání na odmítnutí nastoupit do armády (což žalobce již avizoval a co je i zásadním důvodem žalobcovy setrvání na území ČR) bude vystaven věznění v ukrajinských věznicích, což si bezesporu vyžaduje samostatnou úvahu, kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela opomněl.*

*Je notorií, že neakceptovatelné podmínky v ukrajinských vězeních by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen **Úmluva**), a tudíž by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany. K podmínkám zbavení osobní svobody z hlediska materiálních podmínek v zařízeních pro omezení osobní svobody (tedy v případě žalobce ve věznicí) existuje návodná judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen **ESLP**) tematizující právě otázku eventuálního porušení čl. 3 a 5 Úmluvy – žalobce výslovně zmínil rozsudek velkého senátu *K. proti Polsku* z 26.10.2000 a rozsudek velkého senátu *S. proti Spojenému království* z 29.1.2008.*

*Dále uvedl, že špatné zacházení v ukrajinských věznicích je bohužel často tematizovanou skutečností. Odkázal např. na zprávy Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (dále jen **CPT**) nebo rozsudky ESLP (*K. proti Ruské federaci*, rozsudek z 15.7.2002, *M. proti Ukrajině*, rozsudek z 28.3.2006, *D. a ostatní proti Ukrajině*, rozsudek z 1.7.2010 aj.). ESLP také opakovaně konstatoval absenci účinného vnitrostátního prostředku nápravy, pokud si někdo na špatné zacházení v místech, kde dochází ke zbavení osobní svobody, stěžuje (viz např. *K. proti Ukrajině*, rozsudek z 15.5.2012).*

Ačkoliv tedy obava z porušení čl. 3 Úmluvy v případě nuceného vycestování žalobce na Ukrajinu a jeho ohrožení omezením osobní svobody nepochybně existuje, žalovaný ji úplně pominul, otázkou se nezabýval a své rozhodnutí tak zatížil vadou nepřezkoumatelnosti. Proto

žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil. (*Přílohou doplnění žaloby byla rozsáhlá monitorovací zpráva CPT z 29. dubna 2014 v anglickém jazyce.*)

Napadeným rozhodnutím ze dne 31.3.2017, č.j. OAM-25/LE-LE05-LE22-2017, žalovaný rozhodl o žádosti podané žalobcem dne 14.2.2017 tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje. V rozhodnutí bylo konstatováno, že dne 14.2.2017 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, v níž uvedl, že situace na Ukrajině je velmi kritická, je tam válka, nemůže se vrátit a v ČR má příbuzné, kteří jej podpoří. Dne 17.2.2017 poskytl žalobce údaje k podané žádosti a konkrétně sdělil, že je ukrajinské národnosti, katolického vyznání, nemá žádné politické přesvědčení a nikdy se nijak neangažoval. Pokračoval, že je ženatý, má dospělého syna a ve vlasti žil v obci Kljačanovo v Zakarpatské oblasti. Vypověděl, že do ČR přijel v říjnu 2014, kdy přicestoval autobusem za prací na schengenské pracovní vízum, které bylo platné od června 2014 do června 2015. Doplnil, že nikdy dříve nikde v Evropské unii nebyl. Nikde jinde dle svých slov o mezinárodní ochranu nikdy nežádal. Dále prohlásil, že je zcela zdravý a nemá žádné zvláštní potřeby ani omezení. Za důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil to, že mu na Ukrajině chodí povolávací rozkazy, aby šel do války, a v ČR má rodinu a práci.

Pohovor ze dne 17.2.2017 byl veden na žádost žalobce v českém jazyce. V průběhu pohovoru žadatel vypověděl, že naposledy odjel z Ukrajiny 2.4.2016 a poté se do vlasti již nevrátil. Dodal, že měl české pracovní vízum a přijel za prací, konkrétně to byla práce řidiče v mezinárodní dopravě. Sdělil, že důvodem odjezdu z vlasti byl rovněž fakt, že mu přišel povolávací dopis na vojnu. Dodal, že si potom vyřídil pracovní vízum a odjel za sestrou do ČR; nikdy nebyl trestně stíhán ani neměl ve vlasti žádné problémy. Sdělil, že žádá o mezinárodní ochranu, protože nechce jít na vojnu a má školení na obsluhu letadel. V ČR žije jeho sestra a nyní přijel na návštěvu jeho syn a brzy přijede rovněž manželka. Dodal, že na Ukrajině v Zakarpatské oblasti žije jeho matka a otec. Prohlásil, že uvedl všechny důvody, kvůli nimž opustil Ukrajinu a požádal o udělení mezinárodní ochrany. Pokud by se vrátil do vlasti, tak jej určitě povolají do armády, protože za ním několikrát byli a chtěli jej odvést. Závěrem prohlásil, že ke své žádosti nechce nic doplnit, ale chtěl by doložit profesní řidičský průkaz a zdravotní pojištění; tyto dokumenty byly uloženy v Zařízení pro zajištění cizinců Balková na cizinecké policii. Následně svým podpisem stvrdil, že proti obsahu protokolu o pohovoru nemá žádné námitky a souhlasí s ním bez připomínek.

V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalobcova obava z možnosti, že by byl na Ukrajině povolán k výkonu vojenské služby a byl by nasazen do války. Zmínil také, že do ČR přijel za prací a má v ČR sestru.

Správní orgán při posouzení žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z jeho výpovědi a vyjádření a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Zohlednil předvolání na vojenskou správu v Mukačevu, doložená žalobcem dne 27.3.2017.

Poté správní orgán dospěl k závěru, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce nemá podle svých slov žádné politické přesvědčení, nikdy se nijak veřejně neangažoval, nesdělil žádnou

skutečnost, která by svědčila o tom, že by na Ukrajině jakýmkoliv způsobem uplatňoval svá politická práva či svobody. Neuvedl ani nic, co by vedlo k závěru, že by byl na Ukrajině vystaven jakémukoliv jednání podřaditelnému pojmu pronásledování.

Správní orgán dále nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu či by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do některé ze zemí jeho státní příslušnosti, a také konstatoval, že výčet důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu je taxativní. Skutečnost, že žalobce chce v ČR pracovat, stejně jako fakt, že zde pobývá jeho sestra, těmto důvodům podřadit rozhodně nelze.

Žalobce uvedl, že se obává svého povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války. K této obavě, podotkl správní orgán, že obecně platí, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem. Nemůže se tedy jednat o jednání označitelné jako pronásledování. V případě žalobce ani nelze předpokládat, že by případný výkon vojenské služby měl být uplatněn diskriminačně; on sám nic takového neuvedl a ani správní orgán to nezjistil. Jak vyplývá z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále jen **MZV ČR**) č.j. 115045/2015-LPTP, vojenská služba se řídí na Ukrajině zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby jsou zcela standardní. Podle Ženevské konvence není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané v září roku 1979, „*člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje*“. Správní orgán v této souvislosti zároveň odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.7.1998, č.j. 6 A 508/97, a rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen **NSS**) ze dne 22.12.2004, č.j. 7 Azs 321/2004. Dle informace MZV ČR č.j. 115045/2015-LPTP navíc sice na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2-5 let, to však teprve v případě, že si dotýčný převezme povolávací rozkaz. V případě žadatele k tomu však dosud nedošlo. Dokud občan rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Z tohoto důvodu je v ukrajinských podmínkách běžné vyhýbání se vojenské službě právě vyhýbáním se převzetí povolávacího rozkazu. Dle této informace také osoby dlouhodobě pobývající v zahraničí nejsou do ukrajinské armády povolávány. Jak navíc vyplývá ze zprávy České tiskové kanceláře (dále jen **ČTK**) ze dne 26.9.2016 „Porošenko počítá na frontě v Donbasu už jen s profesionály“, s další vlnou mobilizace se již na Ukrajině nepočítá a do oblastí bojů jsou nasazováni již pouze profesionální vojáci, žalobci tedy povolání do armády a nasazení do války, kterého se dle svého tvrzení obává, nehrozí.

Za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu pak nelze považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci v určité části Ukrajiny, o které žalobce sice nehovořil, nicméně je správnímu orgánu známa. I pokud by však skutečně na Ukrajině probíhala válka, která by pro žadatele znamenala ohrožení, nejednalo by se o důvod pro udělení azylu. Zákon o azylu (§ 14a) pamatuje na situace, kdy cizinci hrozí v případě návratu do vlasti vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, možností udělení doplňkové ochrany. Správní orgán však zopakoval, že ze všech citovaných zdrojů jednoznačně vyplývá, že na území Ukrajiny neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žadatele znamenal jakékoliv nebezpečí, proto

shledal, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu a azyl se neuděluje.

V souvislosti s § 14 zákona o azylu se správní orgán zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou a dle jeho vlastních prohlášení nemá žádné zvláštní potřeby, jeho zdravotní stav je dobrý a nevyžaduje tudíž žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou péči. Ani existenci rodinných či soukromých vazeb na území ČR, tedy to, že zde pobývá jeho sestra, nelze v souladu s konstantním názorem NSS vyjádřeným např. v rozhodnutí ze dne 15.10.2003, č.j. 3 Azs 12/2003, či ze dne 28.4.2011, č.j. 1 Azs 5/2011, považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Správní orgán v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a azyl nebyl udělen.

Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, správní orgán současně posoudil, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, když neuvedl a ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, a to již proto, že trest smrti byl na Ukrajině zcela zrušen, jak vyplývá ze zprávy organizace Amnesty International. Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Správní orgán však k takovému závěru v případě žalobce nedospěl. Dle názoru správního orgánu totiž lze doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.

Co se týče obavy žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války, zopakoval správní orgán, že existence této občanské povinnosti v jednotlivých státech a dokonce i tresty za její nevykonání uznávají za naprosto legitimní i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva. Její výkon tedy nelze považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Současně ze žalobcových výpovědí ani ze zjištění správního orgánu nevyplynulo nic, z čeho by bylo možné učinit závěr, že právě v jeho případě by výkon vojenské služby představoval vážnou újmu.

Žalobce žádnou jinou hrozbu v souvislosti s návratem do vlasti neuvedl a ani správní orgán nezjistil. Správní orgán se přitom zabýval i otázkou, zda žalobci může hrozit nějaká újma v souvislosti s jeho pobytem v zahraničí a žádostí o mezinárodní ochranu v ČR. Ani v tomto případě však nedospěl k závěru, že by tomu tak bylo. Podle informace MZV ČR č.j. 103518/2016-LPTP totiž platí, že osobám, které pobývaly dlouhodobě v zahraničí nebo žádaly o azyl, po návratu na Ukrajinu obecně nehrozí nebezpečí vážné újmy. Absenci rodinného či šířeji sociálního zázemí, o nichž se zmínil žalobce, za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu rozhodně považovat nelze, neboť se nejedná o mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest, proto správní orgán nedospěl k závěru, že by mu v

případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Správní orgán posuzoval také otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě citovaných informačních zdrojů i skutečností obecně známých, např. ze zpravodajství běžně dostupných médií, byl správní orgán nucen konstatovat, že na území Ukrajiny neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Z těchto informací totiž zcela jasně vyplývá, že není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace skutečně panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Jak bylo již uvedeno, žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny, kde žil až do svého odjezdu z vlasti a kde i v současnosti pobývají jeho rodiče. Tato oblast je velmi vzdálená od oblasti ozbrojených střetů a tohoto západoukrajinského regionu se zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká, jak potvrzují také zprávy Úřadu Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a Úřadu Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro lidská práva. Případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Žalobce sice uváděl, že na území ČR žije jeho sestra, správní orgán však upozornil, že existence soukromých či rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Jak totiž zcela jednoznačně opakovaně vyložil NSS např. ve svém rozhodnutí č.j. 2 Azs 66/2008 ze dne 8.1.2009, č.j. 9 Azs 3/2010 ze dne 21.4.2010, č.j. 6 Azs 5/2010 ze dne 21.5.2010, nebo č.j. 1 Azs 5/2011 ze dne 28.4.2011, rodinné ani soukromé vazby cizince v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a doplňková ochrana se neuděluje.

S ohledem na zjištěné skutečnosti správní orgán shrnul, že v případě žalobce nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany a mezinárodní ochrana se tudíž neuděluje.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 25.5.2017 uvedl, že žalobcem uplatněné žalobní námitky nebyly způsobilé prokázat nezákonnost napadeného správního rozhodnutí a nemohly žalovaným učiněné závěry zpochybnit. Žalovaný trval na správnosti a zákonnosti jím vydaného správního rozhodnutí, a to s poukazem na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, poskytnuté údaje k podané žádosti a protokol o pohovoru. Při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vycházel žalovaný především z jeho výpovědi a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení. V pohovoru umožnil správní orgán žalobci sdělit vše, co považoval za podstatné z hlediska osvětlení důvodů jím podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dal mu rovněž možnost se seznámit s podklady, které pro posouzení žádosti žalobce správní orgán shromáždil. Žalovaný trval na tom, že v rámci důkazního řízení se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Jak z protokolu o seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí vyplývá, žalobce se s podklady seznámil, resp. s jejich výčtem, nechtěl se však k nim vyjádřit. Na dotaz správního orgánu, zda chce navrhnout doplnění podkladů pro rozhodnutí, odpověděl, že chce do 14 dnů doložit

povolávací rozkazy, na jejichž doručení z Ukrajiny čekal. Tyto dokumenty pak žalobce následně dne 27.3.2017 správnímu orgánu doložil.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí pak žalovaný velmi podrobně, jasně a srozumitelně vyhodnotil důvody, pro něž žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, z hlediska všech forem této ochrany a s ohledem na jeho příběh, který pak hodnotil ve světle informací, které si za tímto účelem v dostatečném množství a přiměřené aktuálnosti obstaral. Rozhodnutí nevykazuje žádnou z namítaných vad a splňuje všechny zákonné nároky kladené na správní rozhodnutí, skutkový stav byl zjištěn dostatečně pro přijetí rozhodnutí, žalovaný se vypořádal se všemi žalobcem sdělenými důvody, které ho vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobce v průběhu správního řízení uvedl (*a v žalobě ostatně i potvrdil*), že o mezinárodní ochranu žádal z obavy z povolání do armády a nasazení do války (a navíc uvedl, že je ohrožen odnětím svobody za nenastoupení vojenské služby), z důvodu legalizace pobytu na území ČR (tvrdí, že přijel za prací a v ČR má sestru). Správní orgán tak po provedeném řízení dospěl k jednoznačnému závěru, že žalobci v případě vycestování ve vlasti nehrozí žádné potíže relevantní z pohledu možného udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Žalovaný správní orgán tak setrval na správnosti žalobou napadeného správního rozhodnutí i pro řízení o žalobě, v podrobnostech pak odkázal na odůvodnění rozhodnutí.

K uplatněným žalobním námitkám pak žalovaný správní orgán připomněl, že za pronásledování a ani hrozící vážnou újmu nelze dle judikaturní praxe považovat povolání do ukrajinské armády. Vojáci ZVS nejsou povoláváni do zóny ATO, mohou se rozhodnout dobrovolně. Za nenastoupení ZVS jsou tresty podobné trestům v jiných zemích. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin; pokud povolán nenastoupí po převzetí povolávacího rozkazu, jedná se o trestný čin odpírání s trestní sazbou 2-5 let odnětí svobody. V roce 2014 byl znovuzaveden institut alternativní služby, která je vykonávána v nemocnicích. Pokud jde o povolávání do ukrajinské armády, je třeba upozornit na výnos prezidenta Ukrajiny Petro Porošenka o demobilizaci posledních branců a záložníků povoláných do armády během bojů s proruskými separatisty na východě země ze dne 26.9.2016, dle něhož (viz i zpráva ČTK z 26.9.2016) by nadále do bojů měli být nasazováni jen profesionální vojáci. Tuto informaci ostatně potvrzuje i zpráva ČTK ze dne 2.11.2016. V ní je uvedeno právě s odkazem na tento výnos prezidenta Porošenka, že na východoukrajinské frontě už nejsou žádní zmobilizovaní vojáci, ale pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.

S ohledem na výše uvedené není důvodná ani námitka poprvé uvedená až v žalobě, že se žalovaný opomněl vypořádat se skutečností, že žalobce je ohrožen odnětím svobody za odmítnutí nastoupit vojenskou službu, kdy mu hrozí nikoliv zanedbatelný trest, a že bude v ukrajinských věznicích vystaven neakceptovatelným podmínkám, které by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy. Žalovaný se neopomněl touto okolností zabývat ve svém rozhodnutí už jen proto, že takto formulovaný důvod žalobce v rámci správního řízení před žalovaným správním orgánem vůbec netvrdil.

S ohledem na výše uvedené bylo rovněž dle žalovaného zcela zbytečné zkoumat podmínky v ukrajinských věznicích, jak požaduje žalobce, protože z důvodu nenastoupení do bojových operací žalobci nehrozí žádný trest a tedy ani pobyt ve vězení. Podle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobci, a proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Ze zaslaného správního spisu vedeného žalovaným ohledně žalobce vyplývá, že dle protokolu o předání rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky MV ČR ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR ze dne 4.4.2017 žalobce téhož dne rozhodnutí ze dne 31.3.2017 převzal do vlastních rukou. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána dne 14.2.2017 v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Dále soud ověřil, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 31.3.2017 i vyjádření žalovaného ze dne 25.5.2017 odpovídají obsahu spisu.

Dne 19.6.2017 bylo telefonicky zjištěno v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, že žalobce se tam již nenachází. Ředitelstvím služby cizinecké policie bylo dne 23.6.2017 v návaznosti na dožádání soudu sděleno, že poslední nahlášená adresa pobytu žalobce je od 5.6.2017 P. Sděleno bylo i to, že žalobci bylo uděleno správní vyhoštění s dobou platnosti od 21.10.2016 do 7.2.2018. Žalovaný ve svém podání ze dne 23.6.2017 v reakci na výzvu soudu shodně uvedl, že žalobce dne 5.6.2017 odešel z Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí a od 5.6.2017 má uváděnou adresu pobytu P.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen správní orgán). Dle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech mezinárodní ochrany rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.

Dle § 78 odst. 7 s.ř.s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná. Podle § 75 odst. 2 věta první s.ř.s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Ustanovení § 12 zákona o azylu stanoví, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Ustanovení § 14a stanoví: (1) Doplnková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže

nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,*
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,*
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo*
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť žalovaný s tím souhlasil a žalobce se ve lhůtě dvou týdnů k takovému způsobu projednání věci i přes výzvu soudu nevyjádřil.

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí z důvodů v ní uvedených. Zdejší soud po přezkoumání obsahu rozhodnutí žalovaného a správního spisu dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné.

Z rozsudku NSS ze dne 7.12.2005, č.j. 4 Azs 151/2005-86, vyplývá, že „*existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.*“ (zvýrazněno zdejším soudem).

Žalobce v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany v žádné jeho fázi netvrdil, že mu ve vlasti hrozí odnětí svobody, tímto tvrzením podkládal až svoji žalobu, resp. její doplnění. V rámci správního řízení žalobce k odůvodnění své žádosti uváděl kritickou situaci na Ukrajině a válku, přítomnost příbuzných (sestra, syn, později manželka) na území ČR a práci v ČR, povolávací rozkazy, které mu na Ukrajině chodí, a především nechuť a obavu jít na vojnu. Z výše uvedeného odůvodnění napadeného rozhodnutí (srov. str. 4 a násl. tohoto rozsudku) je patrné, že správní orgán se všemi těmito tvrzeními žalobce zabýval.

To, že za nenastoupení na vojnu hrozí uložení trestu odnětí svobody v délce 2-5 let, není mezi stranami sporné; daný závěr má oporu v informacích o zemi původu shromážděných žalovaným, konkrétně v informaci MZV ČR č.j. 115045/2015-LPTP, jež je součástí správního spisu. Přitom dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že branná povinnost je legitimní státoobčanskou povinností. Trestním postihem za nenastoupení se NSS zabýval v rozsudku ze dne 17.12.2015, č.j. 5 Azs 158/2015-24: „*Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu ve výčtu důvodů strachu z pronásledování výslovně neuvádí trestní stíhání nebo trest za odeprání (nenastoupení) výkonu vojenské služby za konfliktu. [...] Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) nové kvalifikační směrnice za pronásledování ve smyslu odstavce 1 může být mimo jiné považováno trestní stíhání nebo trest za odeprání výkonu vojenské služby za*

konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 této směrnice. [...] Stěžovatel v dané souvislosti namítá, že by mohl být nepřiměřeným způsobem trestán za odepření výkonu vojenské služby. Ve vztahu k této námitce by mohla opět v obecné rovině v úvahu připadat aplikace čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nové kvalifikační směrnice, podle nichž se za pronásledování považuje také “právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační, neboť jsou prováděna diskriminačním způsobem; nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání”. Rovněž k této otázce se vyjádřil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 26.2.2015 ve věci Andre Lawrence Shepherd, C-472/13, když dospěl k následujícímu závěru: “Ustanovení čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) směrnice 2004/83 [v nyní projednávané věci čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nové kvalifikační směrnice] musí být vykládána v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, se nejeví, že by taková opatření, kterým je vystaven voják z důvodu odepření vykonat službu, jako jsou uložení trestu odnětí svobody nebo propuštění z armády, mohla být s ohledem na legitimní výkon práva dotyčného státu udržovat ozbrojené síly považována za natolik nepřiměřená nebo diskriminační, že by patřila mezi akty pronásledování, které uvádí tato ustanovení. Je však věcí vnitrostátních orgánů, aby tuto skutečnost ověřily.” Rovněž ve vztahu k této námitce ovšem platí, že stěžovateli již vzhledem k jeho věku reálně odvedení k výkonu vojenské služby nehrozí a této námitce tak nelze přisvědčit.“

Žalovaný se s možností uložení trestu odnětí svobody žalobci vypořádával pouze v rámci širšího posuzování toho, zda žalobcovy obavy z odvedení do armády mohou zakládat důvod, pro nějž by bylo možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Soud v uvedeném postupu žalovaného neshledal pochybení, neboť – jak již bylo uvedeno výše a jak vyplývá též z vyjádření žalovaného v rámci správního řízení o udělení mezinárodní ochrany (viz str. 3 tohoto rozsudku) – žalobce přímo k obavě z hrozícího trestu odnětí svobody a k podmínkám v ukrajinských věznicích sám nic neuvedl, přestože mu v tom nebránila žádná překážka. Nadto žalovaný posoudil možnost trestního postihu žalobce jako nehrozící, když vycházel ze shromážděných podkladů o situaci v zemi původu žalobce v jejich vzájemné provázanosti s konkrétními tvrzeními žalobce a shledal, že k trestní postižitelnosti je třeba, aby dotyčná osoba nejprve převzala povolávací rozkaz, což se v případě žalobce ani nestalo, a dále že ukrajinský prezident již na základě výnosu z 26.9.2016 nepočítá na východní Ukrajině s účastí neprofesionálních branců v boji. Soud se s hodnocením žalovaného plně ztotožnil. Ačkoliv v nyní projednávané věci nebyl důvodem věk, v souladu s výše citovaným rozsudkem NSS č.j. 5 Azs 158/2015-24 bylo ověřeno, že žalobci nehrozí nepřiměřené či diskriminační uložení trestu odnětí svobody.

Jestliže tedy na podkladě samotných žalobcových tvrzení žalovaný neshledal, že žalobci reálně hrozí výkon trestu odnětí svobody, nelze žalovanému klást k tíži, že se podmínkami, které panují v ukrajinských věznicích, nezabýval z pohledu možnosti, že tam žalobci hrozí takové zacházení, které je neslučitelné s ustanoveními čl. 3 a 5 Úmluvy. Z tohoto důvodu soud nezohlednil ani rozsudky ESLP, na něž odkazovalo doplnění žaloby ze dne 15.5.2017.

S ohledem na shora uvedené, kdy soud žalobu neshledal důvodnou, rozhodl podle § 78 odst. 7 s.ř.s. a žalobu zamítl (výrok I.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, jak je uvedeno ve *výroku II. rozsudku*. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a ani nepožadoval náhradu nákladů řízení, proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Součástí žaloby byl i návrh žalobce na ustanovení právního zástupce. Protože byl *usnesením ze dne 21.4.2017, č.j. 60 Az 18/2017-13*, žalobci zástupcem ustanoven Mgr. Ing. Jakub Backa, advokát, a podle § 35 odst. 8 s.ř.s. v takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování advokátem stát, rozhodl soud, jak je uvedeno ve *výroku III. tohoto rozsudku*. Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za zastupování za 2 úkony právní služby (první porada včetně přípravy a převzetí zastupování; doplnění žaloby ze dne 15.5.2017) ve výši 3.100,-Kč/úkon, celkem tedy 6.200,-Kč, a náhrada hotových výdajů za 2 úkony právní služby v paušální výši 300,-Kč/úkon, celkem tedy 600,-Kč, dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění. Tato částka byla zvýšena o částku 1.428,-Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Celková výše odměny v tomto řízení tedy činí **8.228,- Kč**. Předmětná částka bude vyplacena jmenovanému advokátovi z účtu zdejšího soudu ve stanovené lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 28. června 2017

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně